

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00 Brno

Brno 4.7.2012
SRS 027648/2012

Zpráva č. 14 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 25.6.– 8.7.2012

1. Počasí

Celé sledované období panovalo slunečné letní počasí. Teploty se pohybovaly přes den v rozmezí od 23 °C (25.6.) do tropických 36 °C (30.6., 1.7., 3.7.). Srážkové úhrny byly velmi rozdílné v rozmezí 5-30 mm, místy se vyskytovaly velmi silné bouřky doprovázené silným větrem.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Koncem června začala sklizeň ječmene ozimého a pšenice ozimé v jižních částech oblasti. Hlášené výnosy jsou podprůměrné. Probíhá sklizeň raných brambor a meruněk. V pravidelných sledech probíhají chemické zásahy proti houbovým chorobám ve vinicích a sadech.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 71-89 BBCH)

Růstová fáze: první zrna dosáhla poloviny své konečné velikosti (obsah zrn vodnatý) až plná zralost: zrno je tvrdé, jen s obtíží lze nehtem palce zlomit

První výskyt **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia recondita*)** na praporcových listech zjištěn v okrese Zlín (Spytihněv, 27.6.).

První výskyt **růžovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*)** v klasech byl zaznamenán v okresech Zlín (Fryšták, 27.6.) a Uherské Hradiště (Polešovice, 26.6.).

Silný záchyt imag samců **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Hodonice, 28.6.). První výskyt imag ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Kroměříž (Lutopecny, 26.6.).

JEČMEN JARNÍ (RF 71-85 BBCH)

Růstová fáze: první zrna dosáhla poloviny své konečné velikosti (obsah zrn vodnatý) až těstovitá zralost (obsah zrna ještě měkký, ale suchý, deformace tlakem nehtu reverzibilní)

První výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na listech byl zjištěn na okrese Zlín (Spytihněv, 27.6.) a Břeclav (Němčičky, 26.6.).

Lokálně střední výskyt **černí obilnin (*Cladosporium spp.*)** v klasech byl objeven na okrese Kroměříž (Zlobice, 26.6.).

KUKUŘICE (RF 51-61 BBCH)

Růstová fáze: počátek metání lat (lata v pochvě dobře znatelná) až samčí květenství (začátek květu: středy středních větví laty kvetou); samičí květenství: (objevují se špičky palic (klasů) v listových pochvách)

První výskyt imag **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** ve feromonovém lapáku byl zjištěn v okrese Hodonín (Liděřovice, 3.7.) a v okrese Znojmo (Hodonice, 4.7.).

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic v oblasti kontinuálního šíření, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lepových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Vrchol náletu imag **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** do světelného lapače byl vyhodnocen na okrese Uherské Hradiště (Chylice, 21.6.).

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách srs: <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organizmy/nalety-skudcu-do-svetelnych-lapacu.html>. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 79 BBCH)

Růstová fáze: téměř veškeré lusky dosáhly druhově specifické velikosti (zelená zralost)

První výskyt **padlí hrachu (*Erysiphe pisi*)** na listech a luscích byl zaznamenán na okresech Kroměříž (Věžky, 29.6.) a Uherské Hradiště (Bilovice, 27.6.).

První výskyt **plísňě hrachu (*Peronospora pisi*)** pozorován v okrese Kroměříž (Věžky, 29.6.).

V RF 31 – 79 se při průchodu porostem prohlédne 50 úponků a palistů (na deseti místech vždy 5 úponků a palistů) a zjišťuje se počet napadených úponků a palistů.

Ošetření se doporučuje při 10 – 30% napadení. Ošetřuje se při ohrožení, nejpozději při zjištění prvního výskytu.

První výskyt **hnědé strupovitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*)** na luscích a palistech byl sledován na okrese Uherské Hradiště (Bilovice, 27.6.).

Při úhlopříčném průchodu porostem se na deseti místech prohlédne vždy 5 za sebou rostoucích rostlin. Vyhodnotí se % napadených rostlin. Ošetření se doporučuje při 10 – 50 % napadených rostlin.

Přímá ochrana: Moření osiva a fungicidní ošetření ve fázi po odkvětu.

První výskyt **šedé plísňovitosti (*Botryotinia fuckeliana*)** na úponcích a palistech byl zaznamenán na okrese Uherské Hradiště (Bílovice, 27.6.).

OLEJNINY

MÁK (RF 52-62 BBCH)

Růstová fáze: zač. kvetení (10% rostlin kvete) až fáze mladé tobolky

První výskyt **plísně makové (*Peronospora arborescens*)** na listech a stoncích byl objeven na okrese Znojmo (Mackovice, 27.6.).

První výskyt vajíček **krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*)** v makovicích byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kvačice, 26.6.).

Pozorování dospělců se provádí v období kvetení, RF 52-54 BBCH na 50-ti květech.

Ošetření registrovaným insekticidem před květem, ve fázi háčkování se provede při zjištění více jak 5-ti brouků na 1 květ.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 81-85 BBCH)

Růstová fáze: asi 10% šešulí vyzrálo (semena černá a tvrdá) až asi 50% šešulí vyzrálých (semena černá a tvrdá)

Lokálně střední až silné výskyty **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** byly nalezeny na okresech Znojmo (Dyje), Břeclav (Boleradice, 18.6., Mikulov, 20.6.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny, z každé rostliny se hodnotí 2 listy. Ošetření se doporučuje při 5 až 15 % napadených listů v době květu.

Preventivní ochranou je setí zdravého osiva, kvalitní zaorání posklizňových zbytků a zabránění poškození rostlinných pletiv. Přímou ochranou je moření osiva a fungicidní ošetření v době květu.

První výskyt **padlí brukvovitých (*Erysiphe cruciferarum*)** se byl zjištěn na okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 26.6.) a Kroměříž (Zlobice, 26.6.). Lokálně silný výskyt na listech a stoncích byl zjištěn na okresech Brno-venkov (Smolín, 27.6.) a Znojmo (Těšetice, Miroslav 27.6.).

První výskyt **šedé plísňovitosti brukvovitých (*Botryotinia fuckeliana*)** na šešulích a lodyhách byl zjištěn v okrese Brno-venkov (Smolín, 27.6.).

První výskyt **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** byl diagnostikován na okrese Kroměříž (Kroměříž, 29.6.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny, z každé rostliny se hodnotí 2 listy. Ošetření se doporučuje při 5 až 15 % napadených listů v době květu.

Preventivní ochranou je setí zdravého osiva, kvalitní zaorání posklizňových zbytků a zabránění poškození rostlinných pletiv. Přímou ochranou je moření osiva a fungicidní ošetření v době květu.

Lokální poškození porostů **ptactvem** bylo hlášeno z okresu Kroměříž (Zlobice, 26.6.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 52-81 BBCH)

Růstová fáze: tvorba poupat ukončena až začátek zrání: 10% plodů zralých nebo 10% semen typicky zbarvených suchých a tvrdých

Laboratorně potvrzený výskyt **Y-virózy bramboru (*Potato virus Y, PVY*)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Krhovice, 26.6.).

Další první výskyty **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)** na listech hlášeny z okresu Břeclav (Ivaň, 27.6.; Němčíčky, 30.6.), ve slabé intenzitě výskytu.

Ohniskově silný výskyt larev L2, L3 **mandelinky bramborové (*Leptinotarza decemlineata*)** na listech zjištěn v okresech Zlín (Oldřichovice, 27.6.) a Znojmo (Tasovice, 27.6.). První výskyt larev L2, L3 byl zjištěn na okrese Kroměříž (Vážany, 29.6.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

PÍCNINY

VOJTĚŠKA (RF 38 BBCH)

Růstová fáze: Začátek tvorby lusků (na nejraněji kvetoucích květenstvích jsou opadané květní lístky a jsou patrné začátky tvorby lusků)

Silný výskyt imag **obaleče vojtěškového (*Cydia medicaginis*)** ve feromonovém lapači a zároveň vrchol letu byl zjištěn na okrese Břeclav (Starovice, 1.7.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 76-78 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 60% konečné velikosti až plod dosahuje asi 80% konečné velikosti

První výskyt larev **štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** první fáze prvního instaru na plodech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Nedakonice, 26.6.) a Zlín (Žlutava, 27.6.).

Základním ošetřením je předjarní postřik do fáze zeleného poupěte oleji. Ošetření v době vegetace je cíleno na počátek hromadného rozlézání nymf 1. instaru 1. (letní) generace. Při výskytu 10 a více samic na 1 m větví v první polovině června je ošetření nezbytné.

Termín ošetření je možno určit vizuální kontrolou 2 až 3-letých plodných větví na označených stromech sadu. Ošetření je nutno zahájit do 4 dnů po zjištění prvních pohyblivých nymf. Kontrolu provádíme pomocí lupy, nejméně 2x týdně od poloviny června.

První výskyt larev **bejlomorky jabloňové (*Dasineura mali*)** ve stočených listech byl sledován na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 27.6.).

Velmi silný výskyt imag samců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 3.7.). První výskyt vajíček 2. generace objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 3.7.). Silný nálet imag zaznamenán na okrese Kroměříž (Jarohněvice, 2.7.). Vrchol letu 21.6. byl vyhodnocen v okresech Uherské Hradiště (Nedakonice) a Zlín (Žlutava). První výskyt housenek 1. generace v plodech jablek (červivosti plodů) byl nalezen na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 27.6.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve

feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 77-81 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 70% konečné velikosti až počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu (zesvětlení)

První výskyt moniliniové hniloby (*Monilinia fructigena*) na plodech byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 25.6.).

Byl zaznamenán vrchol letu imag samců obaleče východního (*Cydia molesta*) ve feromonovém lapači se střední intenzitou na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 26.6.).

MERUŇKA (RF 81-87 BBCH)

Růstová fáze: počátek zrání (vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu) až sklizňová zralost

Sledován vrchol letu imag samců obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*) ve feromonovém lapači na okrese Břeclav (Němčičky, 3.7.). Opakovaný silný výskyt imag hlášen z okresu Zlín (Žlutava).

SLIVONĚ (RF 77-79 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi 70% konečné velikosti až plod dosahuje asi 90% konečné velikosti

První výskyt drobné skvrnitosti listů slivoně (*Phyllosticta prunicola*) na listech byl zjištěn na okresech Kroměříž (Šelešovice, 2.7.) a Břeclav (Němčičky, 3.7.).

Velmi silný výskyt imag samců obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonovém lapači byl zjištěn na okresech Znojmo (Citonice, 2.7.; Hrádek u Znojma, 3.7.) a Břeclav (Němčičky 3.7.). Pokračující střední výskyt imag samců zaznamenán na okrese Kroměříž (Šelešovice, 2.7.). První výskyt vajíček 2. generace ve stádiu černé hlavičky byl objeven na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 27.6.). První výskyt housenek 1. generace v plodech slivoní (červivosti plodů) byl nalezen na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 27.6.).

VIŠEŇ (RF 85 BBCH)

Růstová fáze: pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení

Lokálně střední výskyt larev vtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*) ve zrajících plodech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Buchlovice, 25.6.).

RÉVA VINNÁ (RF 75-77 BBCH)

Růstová fáze: bobule velikosti hrachu, hrozny visí až počátek uzavírání hroznů

Další první výskyty plísňé révy (*Plasmopara viticola*) na listech byly objeveny lokálně v rámci celé oblasti. Intenzita výskytu je rozdílná, dle systému ošetření.

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 200 listů, 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

Teplotní suma pro zralost oospor ($SET_{8,0} = 170$ DS) byla splněna v nejteplejších lokalitách oblasti dne 1.5. Po vydatných dešťových srážkách jsou rovněž splněny povětrnostní podmínky (min. 10 mm dešťových srážek za 24 hod, průměrná denní teplota 13 °C a více, min. teplota 8 °C a více).

První výskyt **padlí révy (*Uncinula necator*)** v květenství byl zjištěn na okrese Břeclav (Němčičky, 2.7.).

Pozorování se provádí po odkvětu až do počátku zaměkání v intervalu 14 dní. Na označených keřích se pozoruje 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Mimořádně ohrožené výsadby se za příznivých podmínek pro šíření padlí ošetřují poprvé již ve fázi 6 listů. Tyto vinice ošetřujeme 2x před květem. Méně ohrožené výsadby ošetříme poprvé před květem, dále v intervalu 7-14 dnů, podle stupně ohrožení porostu a typu přípravku, až do fáze zaměkání.

První výskyt **černé skvrnitosti révy (*Phomopsis viticola*)** na letorostech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 26.6.).

První výskyt imag samců **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)** druhé generace ve feromonovém lapači byl zjištěn na okrese Břeclav (Němčičky, 26.6.). Intenzita náletu ve sledovaném období byla slabá.

Začátek letu druhé generace **obalečika jednopásého (*Eupoecilia ambiguella*)** byl zaznamenán na okresech Břeclav (Němčičky, 26.6.) a Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 28.6.). Intenzita náletu ve sledovaném období byla slabá.

ZELENINA

CIBULE (RF 43 BBCH)

Růstová fáze: třicetiprocentní dosažení očekávaného list. průměru

První a zároveň silný výskyt larev a dospělců **třásněnky zahradní (*Thrips tabaci*)** na listech byl sledován na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 28.6.).

ZELÍ BÍLÉ (RF 41 BBCH)

Růstová fáze: začátek tvorby hlávky, dva nejmladší listy dosud nevyvinuté

První výskyt vajíček **běláska řepového (*Pieris rapae*)** na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 26.6.).

Všeobecně střední výskyt imag i vajíček **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*)** na listech brukvovité zeleniny byl zjištěn v celé oblasti.

SVĚTELNÝ LAPAČ

Byl zjištěn první záchyt dospělců **kovolesklece gama (*Autographa gamma*)** ve světelném lapači na okrese Uherské Hradiště (Chylice, 21.6.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová